

...Βιστέρχεται ὁλος περιλαμπόμενος τῇ χρυσίῳ καὶ τοῖς σιμαργόσι καὶ ὀηρύλλοις καὶ ὑακίνθοις, καὶ ἡ πορφύρα δὲ ἐνέπρεπε τῆς ἐσθλότητος, ἥ μεταξὺ τοῦ χρυσοῦ διεφαίνετο. τούτοις ἅπασι προσεκλήξατο τὸ θεάτρον καὶ θαυμαστῆς ἐλπίδος ἐμπλήσας τοὺς θεοτάς, ἐπειδὴ ποτε καὶ ἄσαι καὶ καθαρίσαι πάντως ἔδει. ἀνακρούεται μὲν ἀναριστὸν τι καὶ ἀσύντακτον, ἀπορρήγνυσιν δὲ τρεῖς ἅμα χορδὰς σφοδρότερον τοῦ θέοντος ἐμπροσθέν τῇ κιθάρα, ἄδειν δὲ ἄρχεται ἀπόμουσόν τι καὶ λεπτόν, ὥστε γέλωτα μὲν παρὰ πάντων γενέσθαι τῶν θεατῶν, τοὺς ἀλλοθιέτας δὲ ἀγανακτήσαντας ἐπὶ τῇ τόλμῃ μαστιγώσαντας αὐτὸν ἐκβάλεῖν τοῦ θεάτρον· ὅτε περ καὶ γελοιοτάτος ὤφθη θακρύνων ὁ χρυσὸς Εὐάγγελος καὶ ὑπὸ τῶν μαστιγοφόρων συρόμενος διὰ μέσης τῆς τεκνῆς καὶ τὰ σκέλη καθημιματωμένος ἐκ τῶν μαστίγων καὶ συλλέγων γαμβόθεν τῆς κιθάρας τὰς σφραγίδας· ἔξεπεπτώκεισαν γὰρ κἀκεῖνης ξυμιαστρομένης αὐτῇ.

(ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ, ΠΡΟΣ ΤΟΝΝ ΑΠΑΙΔΕΥΤΟΝ ΚΑΙ ΠΟΛΛΑ ΒΙΒΛΙΑ ΩΝΟΥΜΕΝΟΝ, 9)

Λέγεται γὰρ καὶ Διονύσιον τραγωῖδιαν ποιεῖν φαύλως πάνιν καὶ γελοῖως, ὥστε τὸν Φιλόξενον πολὺ λῆξαι δι' αὐτὴν ἐς τὰς λατομίας ἐμπροσθὶν οὐ δυνάμενον κατέχειν τὸν γέλωτα. οὗτος τοίνυν πυθόμενος ὡς ἐγγεῖσθαι, τὸ Διοχόλιν πυξίον, εἰς ὃ ἐκεῖνος ἔγραφε, τὴν κοιλίῃ σπουδῇ κτησάμενος καὶ αὐτὸς ὡς ἐνθεὸς ἔσταθαι καὶ κάτοχος ἐν τοῦ πυξίου, ἀλλ' ὅμως ἐν αὐτῇ ἐκείνῃ μακρῇ γελοιοτέρα ἔγραφεν, οἷον κἀκεῖνο τό·

Διωρίδιον ἦκεν ἡ Διονυσίου γυνή·
καὶ πάλιν·

αἷμοι, γυναῖκα χρησίμην ἀπώλεσα.

καὶ τοῦτο γὰρ ἐκ τοῦ πυξίου, καὶ τό·

αὐτοῖς γὰρ ἐμπαίζουσιν οἱ μωροὶ ὀροτῶν.

τοῦτο μὲν γε πρὸς τὴν μάλα εὐστόχως ἂν εἰρημένον εἴη τῇ Διονυσίῳ, καὶ δι' αὐτὸ χρυσῶσαι αὐτοῦ ἔδει ἐκεῖνο τὸ πυξίον.

(ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΠΑΙΔΕΥΤΟΝ..., 15)

σὸ μῦθος, τὸν πηγαῖο προφορικὸ λόγος, στὴν οἰκουμένην ποίησι· κατοπιάνεται μὲ τὸ ἀπροσχημάτιστο δοκίμιο («Διάλογος ἀπ' τὸ συναίσθημα, ἀπ' τὴν ὑπαρξήν», 1962) καὶ γράφει ἀπὸ τοῦ 1961 κιόλας: «Μὰ ἐγὼ μισῶ τὴν ἱστορίαν», δυναμώνοντας μὲ τὴν προσωπικὴ του ἀδρότητα τὸν ἱσχνὸ ὑπαρξιακὸ μας στοχασμό· οἰκειώνεται τὸ «μῆδεν», τὸ «τίποτα» ὄχι τόσο μέσῳ τῆς φιλοσοφίας (καὶ πάλι ἐνὸς Heidegger περισσότερο παρὰ ἐνὸς Sartre), ἀλλὰ ἀνατρέχοντας σὸ «ἐν ἀρχῇ» τῶν Γενέσεων καὶ σὸ «πρώτιστον» τῶν Θεογονιῶν. Γιά νὰ δεσπόσει στὰ σημερινὰ πράγματα, παίρνει τοὺς πρώτους - πρώτους δρόμους, κατὰ τὸ δίδαγμα τοῦ Λάο Τσέ.

(1) Πρῶτος ἀξίονας τοῦ ποιήματος εἶναι ὁ ἔρωτας καὶ παραδηλούμενος ὁ κόσμος καὶ τὸ «ἄλλοῦ», ἡ ἀρχέτυπη ἐνότης, τὸ «ἐξυλόν» τοῦ Ἡρακλείτου ἢ τὸ «Βράχμαν» - «Αἶμαν» τῶν Ἰνδῶν. Ἀλλ' ὁ Σκαρτοῆς εἶναι νεοέλληνας ποιητῆς, πᾶσι νὰ πεί, ὁ ἔρωτάς του ὅπου καὶ νὰ πλανηθεῖ θὰ γυρίζει ἐδῶ, σ' αὐτὸν τὸν κόσμο καὶ στὴν ἴδια λατρευτὴ γυναῖκα - κόρη καὶ κάθε ταύτιση, τελείωση ἢ «θέωση» πὺ ἐπιποθεῖ δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ τελειῖται μ' αὐτὰ ἐδῶ τα νερά καὶ μ' αὐτὸ ἐδῶ τὸ χῶμα καὶ μὲ τὴν ἴδια δική μας γλώσσα, ὅσο ἀκόμη τὴν ἔχουμε καὶ τὴ μιλάμε.

ΑΝΤΡΕΑΣ ΜΠΕΛΕΖΙΝΗΣ

1. Μιὰ πόλις ἄλλη θὰ βρεθεῖ καλλίτερη ἀπὸ αὐτή.
2. Ἀποχαιρέτα τὴν, τὴν Ἀλεξάνδρεια πὺ χάνεις.
3. Τὴν μιὰ μονότονην ἡμέραν ἄλλη μονότονη, ἀπαράλλακτη ἀκολουθεῖ.
4. Τόσοι καὶ τόσοι θαρσύτεροι μας ἄλλοι.
5. Ἐν μέρει Ἑθνικός, κ' ἐν μέρει χριστιανίζων.
6. Ὅμιλῶνι κάθε τόσο ν' ἀρχίσει πὺ καλὴ ζωή.
7. Τὸ ρήμαξαν τὸ σπῖτι τῶν Ἀσσυριαίων.
8. Ἐδῶ πὺ ἐφθασες, λίγο δὲν εἶναι τόσο πὺ ἐκαμεις, μεγάλῃ δόξα.
9. Χωρὶς περισκεψιν, χωρὶς λύπην, χωρὶς αἰδῶ.
10. Τρισάραβαρα τὰ ἐλληνικά των, οἱ ἄθλιοι.
11. Οἱ ἀνθρωποὶ αὐτοὶ ἦσαν μιὰ κάποια λῦσις.
12. Τὶ γυρεύατ' ἐκεῖ χάμιου στὴν ἄθλια ἀνθρωπότητα πῶναι τὸ παῖγνιν τῆς μοίρας
13. Κάθε του προσδοκία ὁγῆκε λαυθασιμένη.
14. Μέσα σὲ πόλεμο—φαντάσου, ἐλληνικὰ ποιήματα.
15. Λύριο, νὰ δεις, θὰ πῶν πῶς ὁ ἀγῶν δὲν ἔγινε σωστός.
16. Ἦταν ὁ Ἐπαρχος μωρός· κ' οἱ πέριξ του ξόονα ἐπίσημα καὶ σοφὰ φανῇ.
17. Τρισάραβαρα τὰ ἐλληνικά των, οἱ ἄθλιοι.
18. Πάντοτε βρίσκειται κατάλληλος νανεῖς.
19. Κι ἄλλα ἡχῆρὰ παρόμοια.
20. Ἀστεῖον καὶ στὴν σύλληψι καὶ στὴν ἐφαρμογῇ.
21. Οἱ τὰ φαῖα φοροῦντες, περὶ ἡθικῆς λαλοῦντες.
22. Τὴν γιγαντιαία φευγὰ τοῦ πωλατιοῦ.
23. Οἱ ἀνίδεοι Ἀντισχεῖς διαβάξουν, Ἐμνιδῆ.
24. Τὸ κεραμεῖον καὶ φαῖλλον.
25. Καὶ τὰ λοιπά, καὶ τὰ λοιπά. Λαμπρὰ ταυριάζουν ὅλα.
26. Μὰ ἡ κοινωνία πὺ ἦταν σεμνότηφυ πολλὴ συσχέτιζε κοντῇ.
27. Ἐχρουνε καὶ μιὰ κλῖσι στὲς θυσιες.
28. Ὅρισαντες καὶ περικύψαντες τὸ πλὴν λεπτομερῶς.
29. Θάταν θαυρὸς στὲς τιφές, διαδίδετο.
30. Ὡς εἶναι τὸ συνήθειο τους, οἱ ἀπαισιῶ.
31. Σὰν ἔσοι, καὶ ν' ἀκούεται.
32. Ἄ θαυμάσια «πλὴν Λακεδαιμονίων».
33. Εἶναι κι αὐτὴ μιὰ στάσις. Νοιώθεται.
34. Μὲ τὴν ποικίλῃ δρᾶσι τῶν στοχαστικῶν προσαρμογῶν.
35. Γιά Λακεδαιμονίους νὰ μιλοῦμε τώρα.
36. Στάχτη τὸ εἶδωλο· γιά σάρωσι, μὲ τὰ σκουπίδια.
37. Τὸ οὐσιῶδες εἶναι πὺ ἔκατα.
38. Γιά κάτ' ἰδανικές του ὑποψίες.
39. Γλυτώσαμ' ἀπ' ἐλπίδας καὶ προσδοκίας.
40. Καὶ ἀπαραίτητος, καὶ μόνος, καὶ μεγάλος ἀμέσως πάντα βρίσκειται κανένας ἄλλος.
41. Ἄν τέτοια λὲν ἐκεῖ, ἂν τοὺς μέλει πιά.
42. Πράγματα συμπαθητικά· δικὰ μας, Γραικικά.

ΑΡΗΣ ΔΡΟΥΚΟΠΟΥΛΟΣ